

ЯК ФІКСУВАТИ В ЖУРНАЛІ РЕЗУЛЬТАТИ ОЦІНЮВАННЯ ЗА ГРУПАМИ

Наразі вчителі керуються **інструкцією щодо заповнення журналу** від 2008 року, у якій вказаний алгоритм виведення семестрової оцінки на підставі тематичних.

Однак у рекомендаціях на 2024–2025 навчальний рік немає чіткого пояснення і вимог щодо фіксування результатів оцінювання в журналах. **Але не буде помилкою чи порушенням інструкції, якщо вчителі робитимуть у журналах позначки про виставлення оцінок за групами результатів.** Як йшлося під час вебінару, МОН планує внести зміни до наказу про заповнення журналу.

Тобто вчителі можуть ставити ці позначки там, де дає змогу паперовий журнал або електронний – у вільних клітинках чи рядках із поміткою ГР1, чи ГР2 (група результатів перша або друга тощо).

У МОН пропонують **три моделі оцінювання та заповнення журналу** відповідно до нових рекомендацій.

1. У першій моделі вчитель/-ка може виводити семестрову оцінку, у якій враховуються підсумкові роботи за однією або декількома групами.

Модель 1

Оцінки за семестр виставляють на основі підсумкових робіт (ПР) за однією або кількома групами результатів (ПР ГР1 / ПР ГР2 / ПР ГР3 / ПР ГР4), визначеною / визначених у Критеріях оцінювання за освітніми галузями, з урахуванням результатів поточного оцінювання (ПО) за певну групу загальних результатів (ПО ГР1 / ПО ГР2 / ПО ГР3 / ПО ГР4). Під час застосування цієї моделі потрібно враховувати динаміку особистих досягнень учня / учениці протягом семестру.

Прізвище та ім'я учня (учениці)	09	09	09	17 09	09	09	09	30 09	10	11	11	10 11	11	11	11	24 11	12	12	07 12	12	14 12	12	12	ГР 1	ГР 2	ГР 3	ГР 4	І семестр
.... Андрій	8		8	9	7		8	8	9			8		8		7		9	9		7	8	7	8	8	7	8	8
.... Оксана	9	7			7		7	9	10	7	7	9		8		7		9	10		8		8	9	8	7	8	8
..... Василь	8		9	9	11	8	8	9	11			10		8		9			11		9	10	9	10	10	10	9	10
	ГР 1	ГР 2	ГР 2	ГР 1	ГР 3	ГР 1	ГР 2	ГР 3	ГР 3	ГР 3	ГР 4	ПР ГР1	ГР 2	ГР 4	ГР 4	ПР ГР3	ГР 4	ГР1	ПР ГР2	ГР1	ПР ГР4	ГР1	ГР 2					

ПР ГР1 + ПО ГР1 = СО ГР1

Поточні оцінки за групами результатів відрізнятимуться від звичного освітянам поточного оцінювання.

Наприклад, на уроці української мови вчителька запланувала оцінювати дітей за двома групами результатів: письмовою та усною взаємодіями.

- Якщо вдалося пропрацювати обидві групи результатів за один урок, можна ставити дві оцінки в одну клітинку через дріб, а також позначити в журналі в колонці під датою (теж через дріб), що оцінки стоять за групи результатів 1 та 2 (ГР1/ГР2).
- Якщо ж вчителька розпланувала роботу за двома групами результатів на декілька уроків, відповідно, оцінки за кожну групу (усну та письмову взаємодію) виставляються в різні клітинки та різні дати журналу. У колонці під датою треба зробити помітку, яку саме групу результатів оцінено.

Під час подальшого навчання вчителька оцінює інші групи результатів. За весь семестр вона поступово оцінить усі 4 групи результатів з української мови, виставляючи поточні оцінки. Їх може бути менше за кількістю, ніж раніше. Утім, щоб охопити всі чотири групи результатів за семестр, учительці якраз і треба спланувати завчасно відповідні види робіт та завдань у календарно-тематичному плануванні.

- **Перша модель** передбачає, що наприкінці семестру учні пишуть підсумкові роботи з кожної групи результатів, на основі яких виставлятиметься семестрова оцінка (виводиться середнє арифметичне за чотири роботи).
- Або ж учитель/-ка може підібрати так завдання, щоб за один урок оцінити в одній підсумковій роботі одразу всі чотири групи результатів. Підсумкова робота може тривати не весь урок (45 хвилин), а 20 чи 30 хвилин.
- Якщо учень чи учениця з певних причин показали в грудні кращі поточні результати ніж на початку семестру, а одну з підсумкових робіт пропустили, тоді під час виставлення семестрової оцінки можна враховувати поточні оцінки. Виходить, що поточне оцінювання не обов'язково враховувати в семестрову оцінку, але в разі певних обставин його роль може бути присутньою. Особливо, якщо поточне оцінювання показує прогрес учнівства.

2) Друга модель оцінювання, як і перша, передбачає, що впродовж еместру фіксуються досягнення учнів за кожною групою результатів, а наприкінці семестру учнівству пропонується комплексна підсумкова робота за кожною з груп результатів.

Модель 2

Оцінки за семестр виставляють за результатами комплексної підсумкової роботи (КПР ГР1 / КПР ГР2 / КПР ГР3 / КПР ГР4), завдання якої дають змогу встановити рівень навчальних досягнень за всіма групами результатів, визначеними в Критеріях оцінювання за освітніми галузями (її зазвичай проводять наприкінці семестру), з урахуванням динаміки особистих досягнень учня / учениці протягом семестру. Свідченням цього учнівського поступу є **поточне оцінювання за певну групу загальних результатів** (ПО ГР1 / ПО ГР2 / ПО ГР3 / ПО ГР4).

Прізвище та ім'я учня (учениці)	09	09	09	09	09	09	09	09	10	11	11	11	11	11	11	11	12	12	07... 12	14... 12	...	12	ГР 1	ГР 2	ГР 3	ГР 4	І семестр
... Андрій	8		8	9	7		8	8	9		8		8		7		9	8	9	7	7		8	9	7	8	8
... Оксана	9	7			7		7	9	10	7	7		8		8		9	9	10	7	8		9	10	7	8	8
... Василь	8		9	9	11	8	8	9	11			10		8		9		10	11	9	9		10	10	10	9	10
	Р 1	Р 2	Р 2	Р 1	Р 3	Р 1	Р 2	Р 3	Р 2	Р 3	Р 4	Р 1	Р 2	Р 4	Р 4	Р 2	Р 4	ГР1	КПР ГР1	КПР ГР2	КПР ГР3	КПР ГР4					
КПР ГР1 + ПО ГР1 = СО ГР1																											

Якщо така підсумкова робота надто велика, можна провести її на двох уроках. Або ж, як і в першій моделі, підібрати завдання так, щоб за один урок оцінити всі чотири групи результатів.

- Якщо учні не з'явилися на комплексну підсумкову роботу, тоді до уваги беруться поточні оцінки, які виставлялися впродовж семестру за різні групи результатів.
- Раптом учень чи учениця написали комплексну підсумкову роботу гірше або погіршили оцінку з певної групи результатів (аудіювання і читання в англійській мові виконали на відмінно, а з граматики отримали 6 балів), то враховується, чи була позитивна динаміка учнів під час семестру з тієї групи результатів, яка на контрольній проявилася слабше (у нашому прикладі – з граматики).

У цій ситуації знову помічним є поточне оцінювання, яке демонструє загальну картину розвитку учня/учениці за семестр і дає змогу об'єктивно оцінити й вивести семестрову оцінку.

3) Третя модель оцінювання передбачає, що семестрова оцінка виставляється за підсумками комплексної підсумкової роботи або на основі підсумкових робіт за однією або декількома групами результатів

Модель 3

Оцінки за семестр виставляють за підсумками комплексної підсумкової роботи (КПР ГР1 / КПР ГР2 / КПР ГР3 / КПР ГР4), завдання якої дають змогу встановити рівень навчальних досягнень за всіма групами результатів, визначеними в Критеріях оцінювання за освітніми галузями, або на основі підсумкових робіт (ПР) за однією або декількома групами результатів (ПР ГР1 / ПР ГР2 / ПР ГР3 / ПР ГР4), з урахуванням тематичного оцінювання (ТО). У разі відсутності учня / учениці на уроці в день проведення комплексної підсумкової роботи, оцінки за групами загальних результатів виставляють, ураховуючи поточне оцінювання протягом вивчення окремої теми.

Прізвище та ім'я учня (учениці)	09					те ма тич на	10					те ма тич на	11					10 11	12	07...		14...		12	ГР 1	ГР 2	ГР 3	ГР 4	І с м е с т р
	09	09	09	09	09		10	10	10	10	10		10	11	11	11	12			12	12	12	12						
.... Андрій	8		7		8	8	8	7	7			9	8	9	7	8		6		н	н	н	н		8	8	7	7	8
.... Оксана	9	8			7	9	8	9			9		8	10	7	7		9		9	6	7	8		9	8	8	8	8
..... Василь	8		9	9		9	9			11		8	9	11			10			10	11	9	9		10	11	9	9	10
	Р 1	Р 2	Р 2	Р 1	Р 4	Р 3		Р 3	Р 4	Р 2	Р 4	Р 1		Р 2	Р 4	Р 1	Р 4	ГР3		КПР ГР1	КПР ГР2	КПР ГР3	КПР ГР4						

$$\text{КПР ГР1} + \text{ПО ГР1} = \text{СО ГР1}$$

У цій моделі вчителі можуть користуватися звичним тематичним оцінюванням, яке фіксуватиме, що тему пройдено й учні мають за неї певні оцінки. Але незрозуміло, які саме групи результатів приховує тематична оцінка і як виставляти семестрове оцінювання, яке має базуватися на чотирьох групах результатів.

Може бути так, що дитина на уроках англійської мови має високі оцінки з аудіювання та читання, але низький бал із письмової взаємодії. Вчителька ставить тематичну оцінку 8 балів, але ні дитина, ні батьки не розуміють, що саме їй не вдається і над чим треба попрацювати.	Тому в третій моделі, крім тематичного оцінювання, важливо час від часу фіксувати поточними оцінками в журналі ті групи результатів, які вчителька/-ль хоче оцінити й вважає, що ці оцінки можуть вплинути на семестрове оцінювання. Якщо раптом учень чи учениця пропустить підсумкову роботу, учитель/-ка може взяти до уваги поточні оцінки, виставлені за групами ре зультатів. Підсумкові роботи (комплексні або підсумкові за групами результатів) у цій моделі не обов'язкові. Обов'язковим є фіксування результатів навчання за групами результатів упродовж семестру, бо без цього вчителям складно вивести підсумкову оцінку за семестр.
Чому в Державному стандарті базової освіти виокремлено більше груп результатів ніж у критеріях для оцінювання (з деяких галузей виписано три групи результатів, а з деяких – чотири)?	Свого часу експерти-практики з природничої та математичної галузей просили МОН розподілити одну із чотирьох груп результатів між іншими трьома, тому зараз у стандарті одна з груп розподілена між іншими трьома. Можливо, у МОН повернуться до цього питання ще раз, щоб усунути суперечності.
За якими групами результатів оцінювати етику і предмети морального спрямування, підприємництво й фінансову грамотність?	Це залежить від того, які групи результатів оцінюються в предметах та за якою модельною навчальною програмою працює вчитель/-ка. Наприклад, в інтегрованому курсі “Здоров’я, безпека, добробут” мають оцінюватися всі три групи результатів, які визначені в галузевих критеріях. Якщо це “Етика” або “Фінансова грамотність”, які зосереджені на досягненні певної групи результатів (у галузевих критеріях це третя група результатів), тоді в цих предметах оцінюється тільки одна група результатів. Є курси, які можуть мати результати навчання з інших груп результатів, зокрема, курс «Культура добросусідства”. Учитель/-ка має орієнтуватися на очікувані результати, які визначені модельною навчальною програмою, і визначати відповідну кількість

	груп результатів. У цьому курсі це дві групи результатів, які стосуються добробуту і здоров'я.
Чи можна рішенням педагогічної ради визначити систему оцінювання по попереднім рекомендаціям казу ММОН №289?	Так, ці рекомендації є чинними для класів, які навчаються за стандартом 2011 року. Для класів, які навчаються за новим державним стандартом, є чинними нові рекомендації.
Учня не було на підсумковій контрольній роботі, чи має вчитель пізніше провести написання цієї роботи? Який механізм виведення семестрової річної оцінки, якщо дитина працювала в семестрі, але під час семестрової захворіла чи відсутня з поважних причин?	Можна запропонувати пройти оцінювання в окремий день або під час іншого уроку, або виставити оцінку на основі поточних.
Чи можна коригувати семестрове оцінювання лише за однією групою результатів?	Можна. Навіть за умови комплексної роботи можна запропонувати дитині скоригувати оцінку, даючи завдання, для виконання яких потрібно продемонструвати певну групу результатів.
Як пояснити батькам та учням, що поточне оцінювання є формувальним і не впливає на підсумкову оцінку?	Для розвитку дитини важливим є не папірець із балами, а зворотний зв'язок із вчителями та батьками.
Чи обов'язково має бути семестрова робота?	Семестрова підсумкова робота може бути на розсуд закладу, якщо це передбачено освітньою програмою і схвалено педагогічною радою.
Якщо протягом семестру проводилися підсумкові роботи за темою, які оцінювалися за групами результатів, чи можна виставити наприкінці семестру оцінки за групами результатів на основі цих оцінок?	Так, можна, якщо алгоритм погоджено педагогічною радою.
Чи можна враховувати тематичні оцінки під час виставлення семестрової?	Так, якщо тематичні оцінки відповідні за групами результатів навчання, крім того, якщо

	такий алгоритм погоджено педагогічною радою.
Чи може школа за рішенням педагогічної ради виставляти тематичні оцінки без колонок з індексами та враховувати ці тематичні під час підсумкового оцінювання наприкінці семестру?	Семестрові оцінки мають виставлятися за групами результатів, тому з непроіндексованих тематичних це складно зробити. Тож доречно використовувати запропоновані МОН позначки (ГР1, ГР2 тощо).
Як враховувати поточні оцінки до груп результатів, якщо за урок ми ставимо одну оцінку, а груп результатів три?	Можна поставити декілька оцінок за урок або оцінювати одну групу результатів на уроці.
Як виставити загальну оцінку за групами результатів?	Вивести середнє арифметичне або застосувати підхід із коефіцієнтами. Якщо впродовж семестру було зосереджено увагу на першій, другій групі результатів, а третя чи четверта тільки починали формуватися, то як основне брати до уваги оцінювання за першою чи другою групою результатів. Для виведення семестрової оцінки можна враховувати коефіцієнтний підхід.
Чи потрібно ставити поточні оцінки?	У рекомендаціях поточні оцінки не враховуються, але поточне оцінювання варто здійснювати тільки тоді, коли є підґрунтя для того, що воно щось означає, наприклад, фіксує групи результатів.
Чи можна діагностувальні роботи, проєкти й практичні, лабораторні роботи сприймати як оцінки за групами результатів?	Це один із варіантів реалізації поточного оцінювання.
На основі чого виставляється тематичне оцінювання?	На основі окремих робіт або за поточним оцінюванням.
Чи пристосували розробники електронних журналів свої продукти до колонок для оцінювання за групами результатів	Розробники електронних журналів допрацьовують програмне забезпечення для того, щоби були враховані нові підходи до оцінювання.
Якщо на уроці діти працюють за різними групами результатів, як у	Треба відвести стільки колонок, скільки оцінювали груп результатів. Якщо оцінювали під час уроку одну

журналі записати в один урок різні групи?

групу результатів, то внизу зробити відповідну позначку.